

Nr. 045 / 09 Örvar HU 2***Eldur á vinnslupilfari í höfn***

Skipaskr. nr. 2197
Smíðaður: Vigo Spáni 1993, stál
Stærð: 736,4 brl. 1243,1 bt.
Mesta lengd: 52,2 m Skráð lengd: 45,84 m
Breidd: 11,6 m Dýpt: 7,23 m
Vél: Wärtsilä 2200 kW, 1993
Fjöldi skipverja: 16

Gögn:
Gögn RNS

Örvar ©Þorgeir Baldursson

Lokaskýrsla afgreidd á fundi 14. apríl 2010 af Inga Tryggvasyni, Hilmari Snorrasyni, Jóhanni Ársælssyni og Ólafi K. Ármannssyni

Tilgangur þessarar skýrslu er ekki að skipta sök eða ábyrgð og skal henni ekki beitt sem sönnunargagn í opinberu máli.

Atvikalýsing:

Þann 4. maí 2009 var Örvar HU 2 við bryggju á Sauðárkrók.

Viðgerðarmenn sem voru að störfum í vélarúmi urðu varir við reykjarlykt sem reyndist vera frá eldi á vinnslupilfari. Þeir fóru inn í rýmið, hleyptu af einu slökkvitæki á eldinn, forðuðu sér svo út úr skipinu og létu Neyðarlínuna vita.

Slökkvilið Skagafjarðar kom á staðinn og sendi reykkafara inn í skipið en í ljós kom að eldurinn sem hafði verið í rafmagnstengidós fyrir ofan hausunarvél hafði slökknað. Rafmagnstengidósinn var brunninn og eldtefjandi loftplata (Veka) var talsvert sviðin. Skipið var síðan reykkræst.

Við rannsókn kom fram:

- að um var að ræða rafmagnstengidós úr plasti. Rafmagnstengidósinn var, eins og flest allar dósir á vinnslupilfarinu, af gerðinni *ABOX 025 ES SPELSBERG*. Útgerð telur að sjór hafi komist í dósina, skammhlaup orðið og neistamyndun. Fram kom að skipt var um allar rafmagnstengidósir á vinnslupilfarinu á árinu 2005;
- að samkvæmt upplýsingum frá útgerð er skipið búið 440 V og 60 Hz rafmagnskerfi sem ekki er búið jarðvír og kemur því ekki fram í útleiðslumæli ef raki kemst í dós. Vegna þessa frágangs eru rafmagnstengidósir um borð hafðar úr plasti til að forða slysum ef útleiðsla verður í þeim í svona mikilli spennu;

- að fulltrúi útgerðar taldi að samkvæmt reglugerðum væri ekki skylt að hafa jarðvír og skip sem smíðuð væru á Spáni væru ekki þannig búinn. Samkvæmt upplýsingum frá SÍ (Siglingastofnun) er í reglugerð um jarðtengingar í skipum kveði á um að jarðbinda eigi alla notendur sem hafa hærri spennu en 50 V Dc og 30 V Ac. Sverleiki (mm^2) jarðtaugar fer eftir orkuþörf viðkomandi notanda. Fulltrúi flokkunarfélags staðfesti að svipaðar reglur séu hjá þeim varðandi jarðbindingu;
- að samkvæmt 6. gr. um raka o.fl. í reglum um raforku og raflagnir nr. 28/1977 segir: „*Rafbúnaður skal vera þannig úr garði gerður, og varinn að hann þoli raka þann, sjávarseltu, olíugufur og hnjask, sem ætla má að hann geti orðið fyrir um borð í skipum*“ . Samkvæmt 33. gr. um tengidósir segir: „*Gerð tengikassa og tengidósa henta aðstæðum hverju sinni (sbr. 6. gr.) og skulu ávallt vera úr eldtraustu og sterku efni o.s.fr.v...*“;
- að vinnuregla er að rafmagnstengidósir á vinnsluþilfarinu séu opnaðar í hverri inniveru til að kanna raka í þeim sem valdið geti útleiðslu eða skammhlaupi. Fram komu efasemdir um ágæti þessarar vinnureglu og talið að talsverð hætta væri á að dósirnar yrðu mögulega óþéttar með tímanum. Dósin var ekki opnuð í þessari inniveru;
- að sett var rafmagnstengidós úr áli í stað þeirrar sem brann. Fram kom hjá útgerð að til staði að skipta út öllum tengidósum í eldtrausta gerð;
- að eftir atvikið var hætt við vinnureglu um opnun dósa í inniverum og sú regla sett að 440V spenna yrði rofin af þeim;
- að rafmagnsskoðun („renewal“) var framkvæmd í skipinu júní 2008 en hjá flokkunarfélaginu er skoðunarhringur hennar fimm ár. Hjá flokkunarfélagi er rafmagnsskoðun hluti af árlegum skoðunum. Hjá SÍ er skoðunarhringur fjögur ár þ.e. aðalskoðun samkvæmt rafmagnsskoðunarhandbók annað hvert ár og síðan með milliskoðunum.

Nefndarálit:

Orsök þess að eldur varð laus var skammhlaup í rafmagnstengidós sem að öllum líkindum má rekja til raka í henni.